

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 43 Volume: 9 Issue: 43

Nisan 2016 April 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

**ASKERİ VE SİVİL YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA VERİLEN GENEL MUHASEBE
EĞİTİMİNİN MOTİVASYON TEORİLERİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ
ANALYSIS OF GENERAL ACCOUNTING EDUCATION WHICH HAS BEEN TAUGHT IN MILITARY
AND CIVIL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS**

Bülent YILMAZ*
Ercan TURGUT**

Öz

Uluslararası rekabetin her ortamda olduğu gibi ekonomik alanda da arttığı günümüzde işletmelerin değişen şartlara uyum sağlamaları mikro ve makro açıdan kaçınılmaz olmuştur. Bu kapsamda işletme fonksiyonlarından muhasebe biliminin ve dolayısıyla muhasebe eğitiminin de bu süreç içinde olumlu anlamda değişmesi gerekmektedir. Karar verici durumundaki yöneticilerin alacakları kararlarda kullanacakları mali bilgilerin derlenmesi ve denetlenmesi olarak değerlendirilebileceğimiz muhasebe bilimi eğitiminin de ulusal ve uluslararası belli standartlara sahip olması, eğitimi alacak kişilere belli nosyonlar kazandırması gerekmektedir. Yükseköğretim kurumlarının muhasebe eğitim standartlarını oluşturabilmesi için hem sektörün hem de eğitimi alacak öğrenci kitlesinin beklentilerini iyi belirlemeleri ve ulaşmayı düşündükleri hedef doğrultusunda ara etmen olarak motivasyon araçlarını iyi seçmeleri gerekmektedir.

Öğrenci düzeyi, kullanılan teknoloji, öğretim tekniği ve fiziki imkanlar gibi etkenlerin muhasebe eğitimini etkileyip etkilemediğine yönelik yapılan çalışmaların aksine çalışmamızda öğrencilerin kariyer planlamasının yapılarak doğru hedeflere doğru motivasyon araçları ile daha başarılı bir şekilde ulaşabilecekleri ana teması üzerinde durulmuştur. Söz konusu değerlendirmeyi doğru yapabilmek içinde farklı eğitim ve öğretim kültürüne sahip olduğu düşünülen askerî ve sivil yükseköğretim kurumlarındaki genel muhasebe eğitimi ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Genel Muhasebe, Muhasebe Eğitimi, Beklenti Teorisi, Hedef Belirleme Teorisi, Öz Belirleme Teorisi.

Abstract

It is inevitable for businesses to adapt to changing conditions from micro and macro perspective because of increasing competition in economic field as well as any environment. In this context, both accounting science and accounting education must be changed in the process in a positive manner. Both accounting science which means compiling and evaluating financial information that will be used for decisions to be taken by managers who are in decider positions and accounting science education must have national and international specific standards and must provide certain notions for people who will take this education. Higher education institutions must determine well expectations of both the sector and students who will take this education and choose motivation tools well in line with their targets as secondary level factor.

In contrast to the work done for influence of student level, the technology used, technical, and physical education facilities such as factors on the accounting education. Our study has focused on main theme that means reaching right targets with right motivation tools as more successful by making students' career planning. It considered military and civil higher education institutions which have a different culture and general accounting education to be able to make accurate assessments.

Keywords: Financial Accounting, Accounting Education, Expectancy Theory, Goal-Setting Theory, Self-Determination Theory.

GİRİŞ

Küreselleşme, sınırsız dünya veya sınırlar üstü olarak tanımlanan günümüz işbirliği çerçevesi ülkeler ve kurumlar arasında işbirliğinin aratmasına neden olmaktadır. Söz konusu husu sosyal alanın yeniden şekillenmesine neden olmaktadır. Dünyanın herhangi bir yerinden herhangi bir kişiye online ödeme yapmayı sağlayan herhangi bir devlet, şirket veya otorite tarafından kontrol edilemeyen, merkezi olmayan para sistemi olarak tanımlanan (Atik vd, 2015b:248) "Kripto Para" (Bitcoin) uygulaması bunun güzel bir örneğidir. Bu durum, döviz ve diğer finansal piyasaların dünyanın herhangi bir yerindeki ekonomik olaya anında tepki vermesini sağlamaktadır. Ekonomik küreselleşme olarak adlandırabileceğimiz durumda artık hiçbir ulusal ekonominin bir ada olmadığı fikrinde yansıtılır (Heywood, 2007:190). Tüm ekonomiler, az veya çok derecede, iç içe geçmiş bir küresel ekonomiye bağlanmıştır. Teknolojinin ve bilginin değişme hızının da sürekli arttığı günümüz küresel ekonomisinde öncelikle bireysel anlamda ve dolaylı olarak kurumsal anlamda muhasebe bilgilerini kavrama, sentez ve değerlendirme yeteneklerinin geliştirilmesi gerekmektedir (Atik vd., 2015b:164). Değişken verilerle çalışan bir sistem olan muhasebe ülkelerin ekonomik düzeyi, ülkeler arası ilişki düzeyi ile doğrudan etkilidir. Dolayısı ile eğitim düzeyi ülkeler arası değişkenlik gösterir. Gelişmekte olan Türkiye muhasebe sisteminin oluşumunda Fransa ve

* Dr., Kara Harp Okulu Dekanlığı, İşletme Bölümü, byilmaz@kho.edu.tr, Ankara.

** Dr., Kara Harp Okulu Dekanlığı, İşletme Bölümü, eturgut@kho.edu.tr, Ankara.

Almanya'dan, son yıllarda da siyasal ve ekonomik açıdan ilişkisi olduğu Amerika Birleşik Devletleri'nden etkilenmiştir. Özellikle Fransa'da olduğu gibi 1994 yılında Türkiye'de Muhasebe Uygulama Genel Tebliği yayınlanarak muhasebe sisteminde Tekdüzen Hesap Planı uygulamaya konulmuştur (Terzi vd., 2013:84).

Muhasebenin, kurumların ve dolayısı ile ülkelerin ekonomik ilişkileri içerisinde yer alması nedeniyle muhasebe eğitiminin de belli standartlara sahip olması gerekmektedir. Bu amaçla Amerika ve Avrupa Birliği ülkeleri üniversitelerinde uluslararası düzenlemeler ve özellikle Bologna süreci ile standardizasyon sağlanmıştır (Zaif ve Ayanoglu, 2007: 118).

Muhasebe eğitimin amacı; öğrencinin, yönetim kararlarında özellikle kantitatif karar verme sürecinde yararlı olacak mali bilgilerin toplanması, kaydedilmesi, raporlanması ve nihayetinde denetlemesi aşaması için gerekli olan bilgi ve becerisinin geliştirilmesi biçiminde ifade edilebilir (Erol ve Erkan, 2008: 286).

Dünya çapında örgütlenmiş olan Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) tarafından muhasebe eğitiminin kalitesini arttırmak amacıyla yayımlanan çeşitli standart ve yönergeler mevcuttur. IFAC tarafından yayınlanan bu çerçeveler, muhasebe eğitiminde gerekli asgari eğitim şartlarını içermektedir. Söz konusu yönerge ve standartlar, yükseköğretim kurumlarındaki muhasebe eğitiminin içeriği ile ilgili değildir, ancak eğitimin güncel bilgileri ve düzenlemeleri içermesi, pratik ile teoriğin örtüşmesi açısından muhasebe ders müfredatlarının bu standartlardaki düzenlemeleri de ihtiva etmesi gerekmektedir.

Sivil yükseköğretim kurumlarında olduğu gibi, askerî yükseköğretim kurumlarının da yükseköğretim kurumuna bağlı olması nedeni ile muhasebe eğitimlerinde sağlanan standardizasyonların askerî yükseköğretim kurumlarına yansıtılması gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası geçerliliği olan askerî yükseköğretim programlarında Bologna süreci kapsamında gerekli düzenlemeler yapılmış ve tüm lisans programlarında yer alan derslerde olduğu gibi muhasebe eğitimi de belli standartlara ulaştırılmıştır.

Eğitim sürecinde; öğrencilerin eğitime bakış açısı verilen eğitimi almak mı? verilen eğitimden geçmek mi? olgusu ikileminde çatışmaktadır. Bu olgu bakmak ve görmek kadar farklı ancak aynı anlamlı iki kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim ve muhasebe eğitimi ile ilgili olarak yapılan çalışmalarda eğitimin nasıl olması gerektiği üzerinde durulurken; bu çalışmada amaç, öğrencilerin muhasebe eğitimi özelinde eğitime bakış açılarının içinde buldukları ortam açısından kendilerini nasıl motive ettikleri veya nasıl motive edildikleri öz kararlılık ve hedef belirleme teorileri açısından incelenmiştir.

1. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Muhasebe eğitimi ve motivasyonun bireyler üzerinde etkilerini inceleyen çalışmaların genelinde, eğitimin şekli, içeriği, veriliş biçimi, motivasyonun meslek mensupları üzerinde etkileri, motivasyon teorileri üzerine değerlendirmeler yapılmıştır. Bu çerçevede yapılan çalışmalar ampirik çalışma veya literatür incelemesi olarak ortaya çıkmıştır.

Muhasebe eğitimi ile ilgili uluslararası dergilerde hangi konularda makale yayımlandığına dair Apostolou vd. (2010) ve Dönmez vd. (2010) tarafından yapılan çalışmada öğrenme teknikleri ve eğitim teknolojisi konularına ağırlık verildiği tespit edilmiştir. Muhasebe ve işletme bölümü öğrencileri üzerine Ballantine vd. (2008) tarafından yapılan bir çalışmada cinsiyetin öğrenme tekniklerinin farklılaşması üzerinde etken olduğu tespit edilmiştir. Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF'nde Çukacı ve Elagöz (2006) tarafından yapılan bilimsel çalışmada da bilişim teknolojisinin muhasebe eğitim kalitesini ve verimliliğini arttıracağını ortaya konulmuştur. Bilişim teknolojilerinin verimliliği ve gerekliliği üzerine yapılan diğer çalışmalarda da Sayın ve diğ. (2005), Ömürbek ve Bekçi (2006), muhasebe derslerinde bilişim destekli eğitimin anlamlı bir fark yarattığı ve gerekli olduğu sonucuna varılırken, Nouri ve Shahid (2005) tarafından yapılan bir diğer çalışmada ise başarının doğrudan etkilenmediği ancak öğrencilerin bakış açısının olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.

Muhasebe eğitimi alan İİBF öğrencileri üzerinde Erol ve Erkan (2010) tarafından yapılan farklı bir çalışmada ise öğrencilerin başarılarını etkileyen unsurlar arasında öğretim tekniği ve fiziki şartların geldiği tespit edilmiştir. Lisans ve ön lisans öğrencilerinin, muhasebe eğitim seviyesinin araştırılması üzerine Gücenme Gençoğlu ve İşseveroğlu (2010), tarafından yapılan bir çalışmada sınavlarda ön lisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Muhasebe mesleğini seçmeyi düşünen öğrenciler ile muhasebeyi bir meslek olarak düşünmeyenlerin ders algılamaları arasında bir farklılık olup olmadığına ilişkin Aygün ve Gerekan (2012) tarafından yapılan çalışmada % 1 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Muhasebe eğitimin geliştirilmesine yönelik olarak etkin öğretim ve öğrenmeye yönelik konulara önem verilmesi gerektiği ise Adler (1999)'ün çalışmasında belirtilmiştir.

Motivasyon ile ilgili literatür araştırmalarında ise pek çok ampirik çalışmaya rastlanmıştır. Yapılan çalışmalarda da meslek motivasyonu ile ve iş doyumunu arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu ortaya

konmuştur (Davis, 2003; Milne, 2007; Nohria, Groysberg & Lee, 2008). Motive edilmeyi harekete geçirilmek olarak tanımlayan çalışmalar (Ryan ve Deci, 2000:54) olduğu gibi, ihtiyaçları karşılayacak bir çalışma ortamı yaratarak, çalışanların isteklendirilmesi süreci olarak tanımlayan (Can, 1999:173) çalışmalar da mevcuttur. Kurumsal olarak değil de bireysel açıdan değerlendirildiğinde motivasyon, “kişilerin belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kendi istek ve arzuları ile davranmaları ve çaba göstermeleridir” (Koçel, 2007:483).

Motivasyon çalışmalarının genel olarak ortaya koyduğu husus, insanlar psikolojik ihtiyaçlarını gidermek amacıyla motive olmasıdır. İçsel motivasyonun dışsal motivasyon unsurlarına göre daha belirleyici olduğunu savunmaktadır (Ryan ve Deci, 2000:65). Bu motivasyon unsuru eğitim kalitesini artırmaya, kariyer planlamasına önem vermeye ve değişime hazır olmaya yönlendirmektedir.

2. MOTİVASYON

Latince “movere”, “hareket ettirme, hareketlendirme” kelimesinden gelen ve Türkçede “isteklendirme” ve “güdüleme” olarak karşılık bulan motivasyon insan davranışlarını anlama ve onları belirli bir yönde davranmaya sevk etme açısından çok önemli bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Motivasyon genel olarak bir veya daha çok kişiyi belirli bir amaca yönelik olarak harekete geçirme olarak tanımlanırken (Koçel, 2011:619), bu hareketin sürekliliğini sağlamayı ve yönünü belirlemeyi de içerir. Motivasyonun yönünün hedefler doğrultusunda olmasının yanında, amaca ulaşmada bir süreklilik gösterilmesi de gerekir (Robbins ve Judge, 2012:204). Birey davranışına olan etkisi motivasyonun sürekli ilgi odağı olmasını sağlamıştır. Diğer davranışlarda olduğu gibi öğrenme davranışı ile ilgili motivasyonun önemli bir rolü olduğu söylenebilir. Nitekim öğrenme motivasyonu üzerine çalışmalar psikoloji ve eğitim araştırmaların merkezinde yer almaktadır (Pintrich, 2003:667). Öğrencinin öğrenmeyi istemesinin öğrenmenin ön koşulu (Acat ve Demirel,2002:314) olduğu düşünüldüğünde eğitimde motivasyonun önemi daha iyi anlaşılacaktır. Eğitim araştırmalarında motivasyon teorileri genellikle öğrencilerin aktivite seçimi, derse katılımı, devamlılıkları, yardım arayışları, okula uyum ve okul performansları ile ilgili hususları açıklamak için kullanılırlar (Roeser ve Eccles, 1998:125). Bu çalışmada da sivil yükseköğretim kurumu ve askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin genel muhasebe dersi performansları motivasyon teorileri açısından açıklanmaya çalışılmıştır.

Erken dönem motivasyon teorileri, ihtiyaçlar ve güdüler gibi içsel özelliklere odaklanmışlardır (Weiner, 1990:621). Bu teoriler bireyi belirli bir davranışa yönlendiren faktörleri anlamaya çalışırlar. Bu teorilerde insan temel ihtiyaçlarına cevap veren pasif bir varlık olarak tasvir edilmiştir (Brophy, 2008:7). Koçel (2011) bu teorileri kapsam teorileri olarak adlandırmış ve Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisini, Hezberg’in çift faktör teorisini, McClelland’ın başarıma ihtiyacı teorisini bu kategoride değerlendirmiştir.

Bu çalışmada motivasyonun beklenti, hedef belirleme ve öz belirleme kuramları bakımından farklı motivasyon yapılarına sahip sivil ve askeri yükseköğretim öğrencilerinin performanslarında Genel Muhasebe dersi özelinde bir farklılığın olup olmadığı araştırılması amaçlanmıştır. Çalışma sonunda hangi motivasyon kaynaklarının başarıyı daha çok etkilediği üzerine bir değerlendirme yapılması hedeflenmiştir.

2.1 . Beklenti Teorisi

Motivasyon ödül temelinde sergilenen davranışlar olarak da açıklanmaya çalışılmıştır (Pintrich ve Schunk, 2002:5). Daha çağdaş teoriler motivasyon kaynağı olarak sosyal-bilişsel süreçlere odaklanırlar (Meece vd., 2006:489). Nitekim Vroom’un (1964) beklenti teorisine göre kişinin bir iş için gayret sarf etmesi o iş sonucunda elde edeceği ödülü arzulan derecesi, o ödülü elde edebilme olasılığı ve bu ödülün kişisel hedefleri ile olan ilişkisine bağlıdır. Bu teoriye göre kişi için sonuçta elde edilecek ödül ne kadar ilgi çekici ve ödüle ulaşabilme olasılığı yüksek ise motivasyon o derece yüksek olacaktır. Porter ve Lawer (1968) bu teoriye algılanan rol ve yetenek değişkenini ilave etmiştir. Rol örgütün kişiden beklediği roller ve kişinin kendisinin rolü konusundaki algılarının bir bütünü olarak ortaya çıkar. Bu teoriye göre bireyin rolüne uygun, kendisi için değerli ve elde edeceği beklentinin yüksek olduğu işlerde başarılı olma olasılığı yüksek olacaktır (Atkinson, 1964:266, Eccles, 1983:81; Wigfield ve Eccles, 1992:267, 2000:69). Yani kişinin uygun ortamda kendisi için anlamlı ve değerli işleri yapması motivasyon açısından önemlidir (Koçel, 2011:621). Öğrenci motivasyonu açısından öğrenciler belirli bir görevi başarabileceklerini düşündüklerinde ve o görev sonucunu kendileri açısından değerli gördüklerinde motive olacaklardır (Wigfield ve Eccles, 2000:73).

Beklenti teorisi açısından bakıldığında ileride mesleği icra edecek olan sivil yükseköğretim kurumu işletme bölümü öğrencilerinin mesleklerinin ön koşulu olan, seçtikleri işletmecilik rolüyle uyumlu ve anlamlı olan genel muhasebe dersinde daha başarılı olmaları beklenmektedir.

2.2. Hedef Belirleme Teorisi

Motivasyon araştırmaları ihtiyaçlardan hedeflere doğru kaymıştır. Bu sebeple öğrenci motivasyonu ile ilgili en güncel düşünceler onun bilişsel yapısı ve hedef özellikleri üzerine yoğunlaşmaktadır (Brophy, 2008:7). Bir hedef doğrultusunda çalışmanın motivasyonun temel kaynağı olduğunu savunan Edwin Locke’nin (1968) savıyla ortaya çıkan hedef belirleme teorisi geçtiğimiz 25 yıl içinde en önemli motivasyon teorilerinden biri olmuştur (Meece vd., 2006:489). Bu teori farklı sınıf yapılarının ve okul çevresinin

öğrencilerin motivasyonları ve öğrenmeleri üzerindeki etkisini analiz etmede önemli bir merceğe görevi görmektedir. Hedef belirleme teorisi bireyleri başarıya ulaştıran hedef türleri üzerinde durur. Hedef belirleme teorisyenleri davranışı maksatlı, kasıtlı ve belli bir amaca yönelmiş olarak ifade ederler (Pintrich ve Schunk, 2002). Hedef belirleme teorisi özellikle yetenek geliştiren hedefler üzerine yoğunlaşır (Nicholls, 1984:328). Hedef belirleme teorisyenleri öğrencilerin farklı öğrenme aktivitelerini seçmelerindeki, bu aktivitelerin onlara çekici gelmesindeki ve bu aktiviteler üzerinde ısrar etmelerindeki niyetleri ve sebepleri üzerine odaklanır (Meece vd., 2006:490). Bu teoriye göre hedefler bireyin motivasyon derecelerini etkilemektedir. Ulaşılması güç hedefler belirleyen birey daha kolay hedefler belirleyen bireye göre hedefe ulaşmak için daha çok çaba gösterecektir. Buda kişi tarafından kabul edildiğinde zor hedeflerin kolay hedeflere göre daha çok motive edici olduğu ve böyle hedefler belirlemenin daha yüksek bir performans ile sonuçlanacağı anlamına gelmektedir. Burada motivasyon için temel nokta hedefin ulaşılabilirlik derecesidir. Hedeflerin kişinin ulaşamayacağı bir noktada belirlenmesi motivasyon sağlamak yerine ümitsizliğe neden olacaktır. Ters durumda çok kolay hedeflerin belirlenmesi kişinin hedefe çok kolay ulaşmasına neden olacağından kişi üzerinde tatminsizliğe yol açabilecektir (Locke ve Latham, 2006:265).

Hedef belirleme teorisi açısından her ne kadar askeri ve sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin her ikisinin de temel hedeflerinin muhasebe dersinden geçer not almak olduğu düşünülse de sivil yükseköğretim kurumu öğrencileri ile askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin nihai hedeflerinin birbirinden farklı olduğu değerlendirilebilir. Askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin öğrenim hayatları sonunda iş garantileri olduğundan dersi çok iyi öğrenmelerinin veya öğrenmemelerinin kendileri açısından çokta önemli olmadığı değerlendirilebilir. Bunun yanında dersten başarısız olma ve 2,00 krediyi geçememe durumunda okuldan ilişkileri kesilme durumlarının olması bu öğrencilerin hedeflerini dersten geçer not almak yerine daha yüksek bir kredi ortalaması olarak belirlemelerine neden olmaktadır. Ayrıca askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin eğitim öğretim yılı boyunca (yazın askeri kampta iki aylık süre dâhil) yarı yıl tatili (15 gün) ve bayram tatilleri haricinde okulda kalmalarının zorunlu olması sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinden farklı olarak onların ailelerinin yanında geçirdikleri süreyi azaltmaktadır. Dolayısıyla derslerden başarısız olmaları onların ailelerinin yanında geçirebilecekleri süreyi okulda bütünlüme sınavlarına girerek geçirmelerine sebep olacaktır. Bu durum genel muhasebe dersinden başarılı olmayı sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin uzun vadeli ve sübjektif bir hedef haline getirirken askeri yükseköğretim kurumu öğrenciler için bu dersten geçmek ve yüksek puan almak daha kısa vadeli ve objektif bir hedef olarak görülmektedir. Böylece hedefleri daha nesnel olan askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerin hedeflerine ulaşmada daha motive olacakları ve genel muhasebe dersi performanslarının sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerine göre daha iyi olacağı düşünülmektedir.

2.3. Öz Belirleme Teorisi

Öğrenci motivasyonu öğrencilerin öznel deneyimlerinden kaynaklanır ve özellikle derslerdeki istekleri ve öğrenme sebepleriyle ilişkilidir. Öz belirleme teorisi insanların davranışları üzerinde kontrolleri olduğunu hissetmek istediklerini belirtmektedir. Bu teoriye göre kişisel olarak kendi isteğiyle zevkle yapılan bir iş daha sonradan zorunluluk haline geldiğinde kişilerin aynı davranışı sergileme konusunda motivasyonları azalacaktır (Robins ve Judge, 2012:211). Öz belirleme teorisine göre, bireyin güdülenme derecesi, davranışın kişi tarafından kontrol edilebilme derecesiyle yani özerklikle ilişkilidir. Eğer davranış kişi tarafından değil de çevresi tarafından belirlenmişse kontrollü, kendisi tarafından içsel olarak belirlenmişse özerk olarak ifade edilmektedir (Oğuz, 2013). Özerklik, başka bir ifade ile kişinin kendi davranışını başlatmasında ve düzenlemesinde seçim duygusunu yaşamaları olarak ifade edilebilir (Deci, Connell ve Ryan, 1989:580). Öğrenme ortamında özerkliğin içsel güdülenmeyi arttıracığı veya mevcut olan içsel güdülenmenin devam etmesine katkı sağlayacağı bu durumun kişinin sorumluluk duygusunu yükselteceği düşünülmektedir. Bunun tersi olarak kontrollü bir ortamın içsel motivasyonu ve öğrenmeyi içselleştirmeyi azaltacağı belirtilmektedir (Black ve Deci, 2000:742; Ryan ve Deci, 2000:57; Reeve ve Jang, 2006:209). Özerkliğin desteklenmesinin, öğrencilerin dersi önemli görmelerine ve içselleştirmelerine katkı sağlayacağı söylenebilir. Bunun tersi olarak yönergelerle belirlenmiş, otoriter ve baskıcı özellikteki bir öğrenme ortamı içsel motivasyonu zayıflatıcı bir rol oynayabilir. Özerk ve kendileri için değerli olan işlerde bireyin başarılı olma ve sonuçların sorumluluğunu üstlenme olasılığı daha yüksek olacaktır (Black ve Deci, 2000:751). Nitekim öğrencilerin öğrenme sürecinde özerk olmaları ve kendi kendilerini geliştirmelerini sağlamak amaçlanmakta ve bu doğrultuda onlara; bireysel güçlerini harekete geçirme, öğrenme sorumluluğunu alma, girişimci olma, kendi kararlarını verme, kendilerini yönetme gibi görevler yüklenmektedir (Güneş, 2012: 4).

Öz belirleme teorisi perspektifinden bakıldığında sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerin ders seçimi ve ders çalışma ile ilgili özerk bir yapıda oldukları buna karşın askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin kurum tarafından belirlenen özerkliği düşük kontrollü bir yapıda olduğu değerlendirilmektedir. Sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin işletme bölümünde okumayı kendilerinin

tercih ettikleri, askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin ise temelde asker olma isteklerinin olduğu işletme bölümünde okumayı ise her ne kadar kendi tercihleri alınsa da kurumun belirlemiş olduğu düşünüldüğünde işletme bölümünün ana derslerinden olan genel muhasebe dersinin sivil yükseköğretim kurumu öğrencileri için daha fazla bir anlam ifade ettiği bu sebeple sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin iç motivasyonlarının askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu değerlendirilebilir. Bu durumda sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin iç motivasyonunun askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin dış motivasyonlarının yüksek olması gerektiği sonucuna ulaşılabilir. Dolayısıyla iç motivasyonu yüksek olan sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin başarılarının daha yüksek olması gerektiği değerlendirilebilir.

3. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GENEL MUHASEBE

Geleceğin yöneticilerinin profesyonelce eğitilmiş ve donatılmış kişiler arasından ortaya çıkarılması gerekmektedir. Dinamik iş ortamlarına çabuk adapte olabilen, beşeri ilişkilerde başarılı, psikolojik ve sosyolojik iletişim kurallarına hakim ve takım lideri olabilecek yöneticilerin üretim yönetimi, pazarlama, yönetim-organizasyon, muhasebe-finans, halkla ilişkiler gibi işletmenin temel alanlarında kuramsal ve uygulamalı bilgileri edinebilmesi için işletme lisans programlarının içeriğinin oluşturulması gerekmektedir. Sivil ya da askeri yüksek öğretim kurumlarının temel amacı da yöneticilerinin söz konusu alanlara hakim olmasını sağlamaktır. Yönetici kelimesi ile kastedilen sivil yükseköğretim mezunları için profesyonel yöneticiler iken askeri yükseköğretim kurumları mezunları için lider komutanlardır.

İşletme lisans programları incelendiğinde, işletme temel fonksiyonları olarak değerlendirilebilecek alanlar akademik programlarda ders olarak yer almaktadır. Söz konusu alanların lisans düzeyinde müfredatı aktarılmaktadır. İşletme lisans programlarında yer alan muhasebe-finans alanına yönelik dersler olarak Genel (Finansal) Muhasebe, Finansal Yönetim, Maliyet ve Yönetim Muhasebesi dersleri ana zorunlu ders olarak görülmektedir (Boğaziçi, Ankara, Hacettepe, ODTÜ, Bilkent, Gazi Üniversiteleri web sayfaları). Bu dersler dışında seçmeli ders kapsamında; Mali Analiz Teknikleri, Mali Tablolara Analizleri, İşletme Finansı, Finansal Planlama, İleri Finansal Muhasebe Uygulamaları, Muhasebe Denetimi, Finansmanda Güncel Konular, Uluslararası Finansman ve Şirketle Muhasebesi gibi derslerde yer almaktadır.

Askeri yükseköğretim kurumlarının işletme lisans programlarında da sivil işletme lisans programlarının tamamında olduğu gibi Genel Muhasebe dersleri zorunlu ders olarak yer almaktadır. Bilgi hızının en üst düzeylere çıktığı çağımızda yaşanan ekonomik ve teknolojik gelişmeler, askerlik alanına yeni yönler vermektedir. Gerek askerlik mesleği açısından gerek ise askeri yükseköğretim kurumlarında verilen lisans eğitiminin geçerliliğinin ve kabul edilebilirliğinin sağlanması amacıyla muhasebe eğitiminin sivil yükseköğretim kurumları ile eşit seviyede verilmesi gerekmektedir.

Genel Muhasebe, kısaca ve yalın bir ifade ile mali bilgi sistemidir. Söz konusu mali bilgi sistemi ile öğrencilere mali bilgilerin nasıl kullanılacağı aktarılmaktadır. Mali bilgiler sınıflandırılıp, kayıt altına alınarak ve nihayetinde rapor haline getirilerek son kullanıcılara karar aşamalarında yardımcı olmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası anlamda aynı kapsama sahip olan Genel Muhasebe dersi ilgili ülke yasal mevzuatları çerçevesinde farklılıklar gösterebilmektedir. Ülkemizde ise Genel Muhasebe eğitiminde; muhasebenin temel kavram ve ilkeleri, bilanço ve hesap kavramı, muhasebe sistemi, varlık hesapları, kaynak hesapları, gelir tablosu hesapları ve dönem sonu işlemleri üzerinde durulmaktadır. Askeri yükseköğretim kurumlarının işletme lisans programında da aynı kapsamda Genel Muhasebe eğitimi verilmektedir.

Yükseköğretim kurumlarında verilen ve kapsamı açıklanmaya çalışılan Genel Muhasebe eğitiminin ulusal düzeyde hiçbir farklılık içermediği ve her yükseköğretim kurumunda zorunlu ders olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda çalışmada; mezun olduklarında subay mesleğine sahip olacak ve doğrudan muhasebe bilgisini tam anlamıyla kullanamayacak olan öğrenciler ile mezun olduklarında bir meslek sahibi olmak için çeşitli aşamalardan geçecek ve söz konusu aşamalarda ve meslek hayatlarında doğrudan muhasebe bilgisini kullanabilecek öğrencilerin Genel Muhasebe dersindeki başarıları arasındaki fark motivasyon teorileri ile açıklanmaya çalışılmıştır.

4. ANALİZ

Sivil ve askeri yükseköğretim kurumlarının işletme lisans programında verilen Genel Muhasebe dersinin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı ve farklılığın olması durumunda sebeplerinin ortaya çıkartılması bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Analizi gerçekleştirebilmek amacıyla birer askeri ve sivil yükseköğretim kurumunun işletme lisans programlarında genel muhasebe dersini alan öğrencilerin sınav sonuçları mukayeseli olarak incelenmiştir.

4.1. Veri Seti

İşletme lisans programlarında verilen Genel Muhasebe dersinin sınav sonuçlarının yükseköğretim kurumlarına göre farklılığını araştırmak için Ankara ilindeki bir sivil yükseköğretim kurumunda okuyan

101 öğrencinin notları ile askeri yükseköğretim kurumunda okuyan 130 öğrencilerin notları incelenmiştir. Muhasebe eğitimcilerinin yeterlilikleri, öğretim biçimleri ve eğitim düzeyi muhasebe eğitiminin etkinliği, verimliliği ve kalitesi üzerinde etkilidir. Bu maksatla objektif bir karşılaştırmanın yapılabilmesi için aynı müfredatın anlatıldığı her iki gruba da dönem boyunca aynı öğretim üyesi girmiş, aynı sınav sorusu ve sınav süresi verilmiştir. Böylelikle karşılaştırmanın yapılabilmesi için verilerin tutarlılığı sağlanmıştır.

4.2. Yöntem ve Varsayımlar

İki veya daha fazla örnek ortalamasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını test etmek için varyans analizi kullanılmaktadır. Varyans analizinin amacı bağımlı değişkenlerdeki varyansın kaynağını araştırmaktır (Ünver vd, 2011: 261). Varyans analizinde bağımsız değişkenlere faktör ve değişkenlerin aldığı değerlere de faktör düzeyleri denilmektedir. Teorikte bağımlı değişkeni etkileyebilecek çok sayıda faktör olsa da bunlardan 1-3 tanesi varyansın büyük bir bölümünü açıklamaktadır. Varyans analizi tek ve iki yönlü olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Tek yönlü varyans analizi ile bir faktörün bağımlı değişken üzerindeki etkisinin olup olmadığı araştırılmaktadır (Ünver vd, 2011: 262).

Tek yönlü varyans analizinde test edilen hipotez;

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k$$

H_1 : en az bir yığın ortalaması diğerlerinden farklıdır.

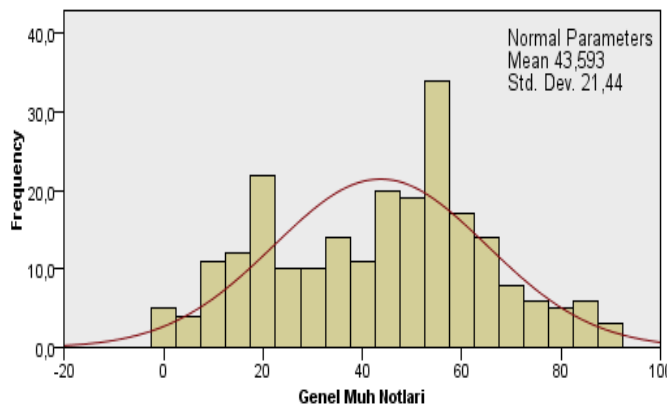
Tek yönlü varyans analizinde örnekler bağımsızdır ve alınan örneklem sayılarının aynı olma şartı aranmamaktadır. Tek yönlü varyans analizinin kullanılabilmesi için değişkenlerin normal dağılımdan gelmesi ve varyansların homojen olması gerekmektedir.

4.3. Analiz

Sivil ve askeri yükseköğretim kurumları işletme lisans programlarında verilen Genel Muhasebe dersinin ortalamaları arasındaki ilişkinin varlığını ortaya koymak için tek faktörlü varyans analizi (Independent Sample T-Test) uygulanmıştır. Tek faktörlü varyans analizini uygulamadan önce söz konusu analizin uygulanabilmesi için gerekli iki varsayım olan değişkenlerin normal dağılımı ve grup varyanslarının homojenliği test edilmiştir.

Genel muhasebe notlarının normal dağılımdan gelip gelmediğini tespit etmek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve test sonuçları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Kolmogorov-Smirnov Test Sonuçları

Total N	231
Absolute	,083
Most Extreme Differences	
Positive	,083
Negative	-,072
Test Statistic	1,268
Asymptotic Sig. (2-sided test)	,080

H_0 : Veriler normal dağılımdan gelir.

The distribution of Genel Muh Notlari is normal with mean 43,593 and standard deviation 21,44.

Tablo 1’deki Kolmogorov-Smirnov testi sonucuna göre verilerin normal dağılımdan geldiği görülmektedir.

İkinci varsayım olan varyanslarının homojenliğini kontrol etmek için ise Levene testi uygulanmıştır. Varyansların eşit olmaması durumunda standart sapma farklılaşacağından t değerleri farklılaşacaktır (Altunışık vd., 2012, 194). Bu yüzden homojenlik testi ile varyansların kontrol edilmesi gerekmektedir. Levene test sonuçları ile tek yönlü varyans analiz (Bağımsız T-Test) sonuçları Tablo 2’dedir.

Tablo 2: Yüksek Öğretim Kurumları ile Genel Muhasebe Notları Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

	Levene Testi	T-Test								
		F	Sig.	t	df	Sig.	Ortalama Fark	Std.Hata Fark	95% Güven Aralığı	
									Alt	Üst
Genel Muhasebe Notları	Varyansların Eşit Olması	17,72	,000	4,009	229	,000	11,047	2,755	5,618	16,476
	Varyansların Farklı Olması			3,875	181,22	,000	11,047	2,851	5,422	16,672

Tablo 2'deki Levene Testi sonuçlarına göre gruplar arasında varyansın farklı olduğu (Sig.<0,05) yani homojen olmadıkları görülmektedir. Varyansların eşit olmaması durumuna göre tek yönlü varyans analizi değerlendirildiğinde, notlar ile yükseköğretim kurumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Yani sivil ve askeri yükseköğretim kurumlarının işletme lisans programında verilen Genel Muhasebe dersinin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Tespit edilen farklılık sonucunun hangi yükseköğretim türünün daha başarılı olduğunu gösterebilmek için Tablo 3'teki özet istatistik sonuçları incelenmiştir.

Tablo 3: Yükseköğretim Türüne Göre Özet İstatistik

	Yükseköğretim	N	Ortalama	Std. Sapma	Std.Hata
Genel Muhasebe Notları	Askeri	130	48,42	18,060	1,584
	Sivil	101	37,38	23,823	2,370

İstatistiksel analizlerden elde edilen sonuçlar incelendiğinde; askeri yükseköğretim kurumlarında Genel Muhasebe dersini alan öğrenciler sivil öğrencilere göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Yapılan çalışma neticesinde askeri yükseköğretim kurumu ile sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin Genel Muhasebe dersi performansları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenmiş ve anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Bu farklılığın diğer koşulların yanında motivasyon yapılarının farklılığından kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Analizlerin de ortaya koyduğu üzere, lisans eğitimleri süresince kendilerine belli bir kariyer planlaması yapılarak mesleki hayatlarındaki hedefleri belirlenen öğrencilerin oluşturduğu askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin başarısı, beklenti ve içsel motivasyon ile güdülenen ve mesleki hayatlarında kendilerine belli bir otorite tarafından formal anlamda kariyer planlaması ve hedef belirlemesi yapılmayan sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin başarısından daha yüksektir. Ayrıca burada unutulmaması gereken husus askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin Genel Muhasebe dersinden elde ettikleri bilgi ve becerileri doğrudan meslek hayatlarında sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerine nazaran çok daha az kullanacak olmalarıdır.

SONUÇ

Ulusal ve uluslararası çerçevede önemli ve etkili yükseköğretim kurumları incelendiğinde lisans düzeyinde verilen Genel Muhasebe eğitimi işletme lisans programları için zorunlu bir ders olarak karşımıza çıkmaktadır. Uluslararası eğitim alanında yaşanan farklılıklar yasal mevzuatların eğitime yansması olarak görülürken dersin özünde bir ayrışma görülmemektedir. Ülkemizde yer alan ve önde gelen sivil yükseköğretim kurumları incelendiğinde aynı durum söz konusudur. Bu kapsamda askeri yükseköğretim kurumlarından elde edilen lisans diplomalarının geçerliliğinin Genel Muhasebe dersi özelinde lisans derslerinin tamamında farklılaşma bulunmamaktadır.

Ders başarılarındaki farklılıklar açıklanmaya çalışılırsa; beklenti teorisi açısından seçtikleri işletmecilik rolüyle uyumlu ve daha yüksek bir beklentiye sahip olduğu düşünülen sivil yükseköğretim öğrencilerinin bu beklentilerinin onların motivasyonlarını düşündüğü kadar etkilemediği gibi bir sonuca varılmaktadır. Bu sonuç sivil yükseköğretim kurumu öğrencileri için bu dersten başarılı olmanın ödülünü ileriki meslek yaşamlarında alacakları onlar için uzak ve sübjektif bir ödül anlamına geldiği şeklinde yorumlanmıştır. Diğer taraftan askeri yükseköğretim kurumu öğrencileri de her ne kadar meslek yaşamlarında Genel Muhasebe dersi bilgilerini sivil yükseköğretim kurumu öğrencileri kadar kullanmayacaklarını bilseler ve rolleriyle dersin çok uyumlu olmadığı düşünseler de bu öğrencilerin mezun olabilmeleri için dersi geçmeleri ve bu dersin ileride alacakları diğer derslere ön koşul oluşturduğunu bilmeleri onların motivasyonlarını arttıracakları değerlendirilebilir. Ayrıca askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin dersten başarılı olma sonucu elde edecekleri ödül daha çok izin kullanmak, sicil sırasının daha yukarıda olması (sicil sırası mezuniyet notuna göre belirlenmekte ve ileriki meslek hayatı boyunca kullanılmakta ve kişiye bir prestij sağlamaktadır) gibi hem daha kısa sürede ulaşılan hem de nesnel ödüllerdir. Bu durumun beklenti teorisi açısından daha yüksek bir motivasyona sahip olması düşünülen sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerine göre askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin daha başarılı olduğunu açıkladığı düşünülmektedir.

Hedef belirleme teorisi açısından daha nesnel ve kısa vadeli hedefleri olan askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerinin bu hedeflerinin onları sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerine göre daha çok motive ettiği ve performanslarını arttırdığı şeklinde bir yargıya varılabilir. Öz belirleme teorisi açısından ise daha özerk bir yapıda olan sivil yükseköğretim kurumu öğrencilerinin motivasyonunun dolayısıyla performanslarının askeri yükseköğretim kurumu öğrencilerine göre yüksek olacağı savı desteklenmemiştir.

Çalışma sonunda daha nesnel ve kısa vadeli olarak belirlenen hedef ve ödüllerin öğrenci motivasyonunda daha etkili olduğu bunun yanında derslerde özerklikten çok kontrollü bir yapının motivasyonu ve dolayısıyla performansı olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç üzerine yükseköğretimde hedeflerin ve ödüllerin daha nesnel ve yakın zamanlı olmasının gerektiği bu amaçla yönelik tedbirlerin başarının artırılmasına katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

Sivil ve askeri yükseköğretim kurumlarındaki başarı farklılığının motivasyon teorileri açıklanması ve bununda somut verilerle desteklenmesi açısından çalışma özellikle yükseköğretim aşamasında öğrencilerin belli bir kariyer planlaması yapılarak doğru hedeflere yönlendirilebileceği ve bununda gerek mesleki gerekse öğrenim hayatlarında başarıyı arttıracığı değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- ACAT, B. ve Demirel, S. (2002). "Türkiye'de Yabancı Dil Öğreniminde Motivasyon Kaynakları ve Sorunları". *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 32, 312-329
- ADLER, R. W. (1999). "Five Ideas Designed to Rile Everyone Who Cares About Accounting Education". *Accounting Education*, 8 (3), 241-247.
- ALTUNİŞİK, R., Coşkun, R. Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2012). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. 7.Baskı, Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- APOSTOLOU, Barbara; Hassell John M.; Rebele, James E.; Watson, Stephanie F. (2010). "Accounting Education Literature Review (2006-2009)". *Journal of Accounting Education Vol. 28*, No. 3-4, September, pp. 145-197.
- ATKINSON JW. (1964). *An Introduction to Motivation*. Princeton, NJ: Van Nostrand.
- ATİK, Murat; Köse, Yaşar; Yılmaz, Bülent; Sağlam, Fatih (2015a), "Kripto Para: Bitcoin Ve Döviz Kurları Üzerine Etkileri". *Bartın İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 11. Bartın.
- ATİK, Murat; Köse, Yaşar; Yılmaz, Bülent; (2015b), "Muhasebe ve Finans Derslerinin Askeri Yükseköğretim Programındaki Önemi ve Askerlik Niteliğinin Kazandırılmasındaki Rolü". *Journal Of Accounting, Finance and Auditing Studies*. İstanbul.
- AYGÜN, D. ve Gerekan, B. (2012). "Muhasebe Dersini İlk Defa Alan Öğrencilerin Derse Yönelik Algılarının Tespiti: Karşılaştırmalı Bir Alan Araştırması". *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Sayı 18, 48-63.
- BALLANTINE, Joan A. - Duff, Angus - Larres, Patricia McCourt (2008). "Accounting and Business Students' Approaches to Learning: A Longitudinal Study". *Journal of Accounting Education*, Vol. 26, No. 4, December, pp. 188-201.
- BLACK, A. E., ve Deci, E. L. (2000). *The Effects Of Instructors' Autonomy Support And Students' Autonomous Motivation On Learning Organic Chemistry: A Self-Determination Theory Perspective*. Science Education, 84 (6), 740-756.
- BROPHY, J.E. (2008), *Motivating Students To Learn*. Taylor&Francis E-library.
- CAN, Halil. (1999), *Organizasyon ve Yönetim*. 5. Bası, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- ÇUKACI, Yusuf Cahit, Elagöz, İsmail (2006). "Muhasebe Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntemleri İle Öğrenme Stilllerinin İlişkisinin Ortaya Konulması ve Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde Bir Uygulama". *D.E.Ü.İ.İ.B.F.Dergisi*, Cilt 21, Sayı 1, ss. 147-164.
- DAVIS, B. S. (2003). "Job Satisfaction In The Public Sector The Role Of The Work Environment". *The American Review of Public Administration*, 33(1), 70-90.
- DECI, E. L., Connell, J.E. ve Ryan, R. M. (1989). "Self-Determination in a Work Organization". *Journal of Applied Psychology*, 74(4), 580-590
- DECI, E. L., ve Ryan, R. M. (2002). *Handbook of self-Determination Research*. Rochester, NY: University of Rochester Press.
- DÖNMEZ, Adnan; Ağyar, Evren; Ersoy, Ayten (2010). "Uluslararası Dört Muhasebe Eğitimi Dergisi Üzerine Bir Literatür Taraması ve Analizi (2000-2008)". *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Sayı 1, ss. 25-48.
- EROL, Mikail; Erkan, Gülgün (2008). "Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biçim İktisadi ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma". *KMU İİBF Dergisi*, Yıl 10, Sayı 14. Karaman.
- GENÇOĞLU Gücenme, Ümit - İşseveroğlu, Gülsün (2010). "Türkiye'de Meslek Yüksekokullarındaki Eğitimin Muhasebe Mesleğine Katkısı Üzerine Bir Araştırma". *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 47, Temmuz, ss. 28-40.
- GÜNEŞ, F. (2012). "Eğitimde Zihinsel Bağımsızlık". *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 3-21.
- HEYWOOD, Andrew (2007). *Siyaset*. Adres Yayınları, Ankara.
- KOÇEL, Tamer. (2007). *İşletme Yöneticiliği*. 11 Bası, Arınan Yayınları, İstanbul.
- KOÇEL, T. (2011). *İşletme Yöneticiliği*. Beta Basım Yayım, İstanbul.
- LOCKE, E. A. (1968). *Toward a Theory Of Task Motivation And Incentives*. Organizational Behavior and Human Performance 3(2)
- LOCKE E.A. and Latham G.P. (2006). "New Directions In Goal-Setting Theory". *Current Directions in Psychological Science*, 15(5), 265-268.
- MEECE, J. L., Anderman, E. M., ve Anderman, L. H. (2006). "Classroom Goal Structure, Student Motivation, And Academic Achievement". *Annual Review of Psychology*, 57, 487-503.
- MİLNE, P. (2007). "Motivation, Incentives And Organizational Culture". *Journal of Knowledge Management*. 11(6), 28-38.
- NICHOLLS JG. (1984). "Achievement Motivation: Conception Of Ability, Subjective Experience, Task Choice, And Performance". *Psychological Review*, 91(3), :328-346
- NOHRİA, N., Groyberg, B., Lee, L. E. (2008). "Employee Motivation: A Powerful New Model". *Harvard Business Review*, 86(7-8), 78-84.
- NOURİ, H. ve Shahid, A. (2005). "The Effect Of Powerpoint Presentations On Student Learning And Attitudes". *Global Perspectives on Accounting Education*, 2(1): 53-73.
- OĞUZ, A. (2013). "Öğretmenlerin Öğrenen Özerkliğinin Desteklenmesine İlişkin Görüşleri". *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 10 (1), 1273-1297.
- ÖMÜRBEK, V., Bekçi, İ. (2006). "Bilgi Teknolojilerinin Muhasebe Eğitimi Üzerindeki Rolü: Bilgisayarlı Muhasebe Dersi Alan Öğrenciler Üzerine Bir Araştırma". *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, 18: 75-93.

